

VLIV METODY LEAN SIX SIGMA NA VÝROBNÍ PROCES A SKLADOVÉ ZÁSoby

THE INFLUENCE OF LEAN SIX SIGMA METHOD ON PRODUCTION PROCESS AND WAREHOUSE STOCKS

Luboš Tichý, Jiří Čáp, Vlastimil Melichar¹

Anotace: V dnešním konkurenčním prostředí je pro výrobní firmy zásadní konkurenční výhodou snižování výrobních nákladů, zlepšování výrobního procesu v souladu s výší skladové zásoby. Použití metody Lean Six Sigma, konkrétně mapování toku hodnoty pomáhá optimalizovat procesy ve výrobních oblastech a snižovat množství plýtvání. Mapování hodnotového toku vizualizuje procesy a následně poukazuje na možnosti zlepšení.

Klíčová slova: Lean Six Sigma, mapování toků hodnot, výrobní proces.

Summary: In today's competitive environment, manufacturing companies try to find a competitive advantage in reduction of production costs by improving production process in line with stock situation. Usage of Lean Six Sigma methods, especially Value stream mapping, helps to optimise processes in production areas and reduce waste. Value stream mapping visualise processes and help to show future improvements.

Key words: Lean Six Sigma, Value stream mapping, manufacturing process.

ÚVOD

Spotřebitelské obaly jsou z hlediska zákazníků vnímány jako součást výrobku. Samotný výrobní proces spotřebitelského obalu je velmi dlouhý a komplexní.

Výrobní firmy zaměřené na trh se spotřebitelskými obaly se snaží implementovat do svých výrobních procesů prvky „štíhlé výroby“, a to zejména pomocí metody Lean Six Sigma. Autoři George, Rowlands a Kastle (2004) uvádějí, že tato metoda, resp. manažerská filosofie, je založena na principu neustálého zlepšování výrobních procesů. Tuto metodu jako první zavedla firma Toyota po 2. světové válce s označením Toyota Production System (TPS). Autoři Antony, Kumar a Labib (2008) jmenují firmy jako GE, Motorola, Honeywell, ABB, Sony atd., které tuto metodu úspěšně implementovaly do svých výrobních procesů. George a Rowlands (2005) charakterizují Lean Six Sigma jako přístup k výrobě způsobem, kdy se výrobce snaží splnit v maximální míře požadavky zákazníka. Vyrábí své produkty rychle, minimalizuje náklady a dbá o vysokou úroveň kvality.

Jeden ze základních nástrojů Lean Six Sigma je Value Stream Mapping (procesní mapa), kterou podrobně popisují Lee et al. (2014). Používá se pro mapování materiálového či informačního toku ve výrobních procesech. Využívá grafických nástrojů pro zobrazení

¹ Ing. Luboš Tichý, Ing. Jiří Čáp, Ph.D., prof. Ing. Vlastimil Melichar, CSc. Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jana Pernera, Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky, Studentská 95, 532 10 Pardubice, Tel.: +737 265 116, E-mail: lubos.tichy@ardaghgroup.com

(vizualizaci), které pomáhají hlubšímu pochopení těchto procesů s návazností na systém řízení organizace a plánování výroby.

1. VÝROBA OBALOVÝCH VÝROBKŮ VE FIRMĚ ARDAGH GROUP S.A.

Ardagh Group S.A. je nadnárodní, dynamicky se rozvíjející společnost s významným potenciálem. Jedná se o předního výrobce obalů s hlavním sídlem v Lucembursku, který se zaměřuje na výrobu kovových a skleněných obalů.

Působí v 25 zemích na 5 kontinentech, sdružuje celkem přes 100 závodů a zaměstnává více jak 18 tisíc lidí. Roční produkce společnosti je téměř 30 miliard kusů obalových výrobků, tím se řadí k předním dodavatelům v tomto segmentu.

Filosofií společnosti v oblasti výroby kovových obalů je podpora zákazníků s cílem odlišit jejich výrobky od konkurence. Nabízí každému zákazníkovi řešení šité na míru.

Výše uvedená společnost vyrábí široký sortiment kovových obalů pro největší světové výrobce v potravinářském průmyslu. Její produkty nacházejí uplatnění v řadě odvětví potravinářského průmyslu, jako jsou obaly pro:

- mořské plody,
- dětskou výživu,
- potraviny a nápoje,
- kosmetický průmysl,
- potravu pro domácí zvířata.

Společnost dbá v rámci svých výrobních procesů na efektivní využívání přírodních zdrojů a snižování objemu emisí, které negativně působí na lidský organismus. V jednotlivých oblastech výroby bylo přijato v rámci podnikové filozofie několik závazků:

- dodržování příslušných právních a legislativních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí a neustálé zdokonalování politiky ochrany životního prostředí („environmental friendly“),
- proškolení, odborná příprava a vedení všech zaměstnanců a spolupracovníků k naplňování cílů směřujících k ekologické výrobě na základě přísných potravinářských standardů („continuous improvement“),
- zvyšování vypovídací schopnosti politiky směrem k zákazníkům, dodavatelům i široké veřejnosti („voice of customers“).

V pobočce Ardagh Skřivany probíhá výroba komponentů (dna a víka plechovek). Benefitem výroby těchto komponent je fakt, že je lze snadno přepravovat na jakékoliv vzdálenosti. Trendem posledních let je přesun této výroby do České republiky či do ostatních zemí střední a východní Evropy. Ardagh Skřivany se tak stává významným hráčem v této nadnárodní společnosti.

Jedním z významných zákazníků Ardagh Skřivany je Kellogg's, se sídlem v Belgii (město Mechelen). Kellogg's je výrobcem bramborových lupínek Pringles, pro které dodává Ardagh ocelová víka (obrázek 1). Lupínky Pringles mají jedinečnou historii, kdy už v roce 1956 chemik Fredric Baur poprvé navrhl klasický tvar Pringles ve válcové plechovce. Do

roku 1970 kupovali bramborové lupínky pouze místní obyvatelé. Nejednalo se o vakuově uzavřené balení, a proto omezená trvanlivost znemožňovala export výrobků do ostatních zemí.

S příchodem vakuově uzavřeného balení vznikl obrovský rozmach poptávky po tomto produktu. V současné době je značka Pringles rozšířena v 75 % zemích celého světa. Vyrábí se více než 100 příchutí, které se přizpůsobují místním i národním chutím.

Zdroj: autoři

Obr. 1 - Obal Pringles

1.1 Výrobní proces ve společnosti Ardagh

Výrobní proces společnosti navazuje na nákupní logistiku, jejímž cílem je nastavit takové dodavatelsko-odběratelské vztahy, které zabezpečí plynulé zásobování výrobního procesu materiálem v požadovaném množství, kvalitě a ceně.

Samotný technologický postup při výrobě jemných kovových obalů je velmi náročný na přesnost a kvalitu zpracování. Jedná se o vícekrokový výrobní proces, ve kterém jednotlivé fáze na sebe technologicky navazují.

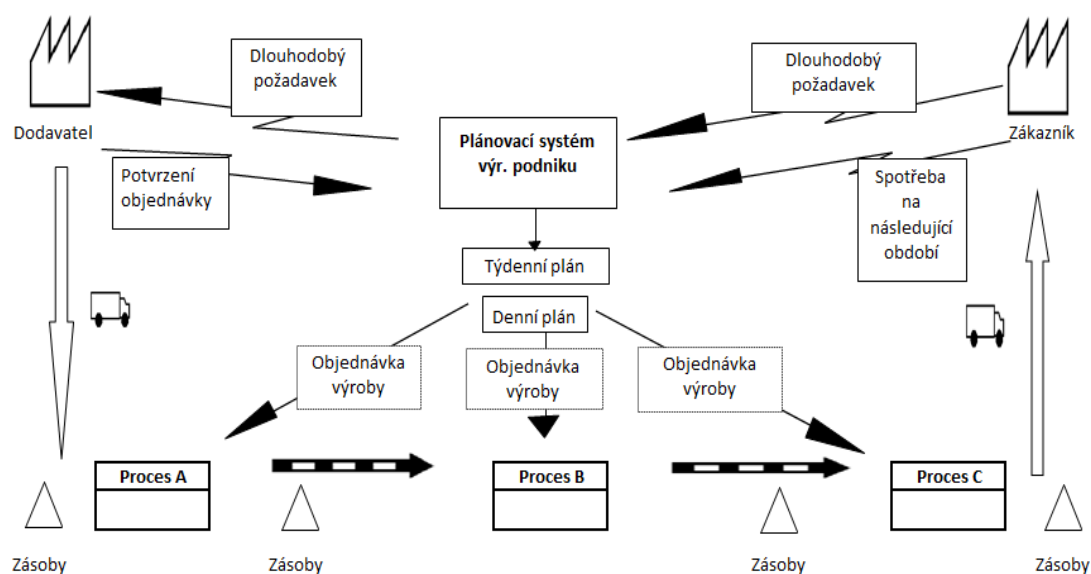
Technologický postup výroby vík zahrnuje následující procesy:

- stříh plechů na tabule,
- lakování plechů,
- stříh plechů na pláty,
- výroba vík:
 - nanesení těsnící hmoty,
 - vypálení vík,
 - optická strojová kontrola,
 - automatické balení do papírových rolí „baterií“,
 - ruční balení a ukládání na palety,
 - fixace palety,
- expedice.

1.2 Optimalizace výrobního procesu

Společnost Ardagh implementuje do výrobních procesů obalových výrobků metodu Lean Six Sigma jako prvek „štíhlé výroby“. Cílem je identifikovat případná místa plýtvání (času, lidské práce, materiálních a finančních zdrojů). Jako vhodný nástroj používá Value Stream Mapping (mapování toku hodnoty - procesní mapa). Tuto metodu používají pracovníci středního managementu a vedoucí jednotlivých středisek výrobního podniku. Pomáhá jim odhalit možné ztráty, úzká místa, slabé stránky a důvody neefektivních toků v organizaci.

Na obr. 2 je uveden obecný model materiálového toku výrobní firmy Ardagh s jednotlivými výrobními procesy.

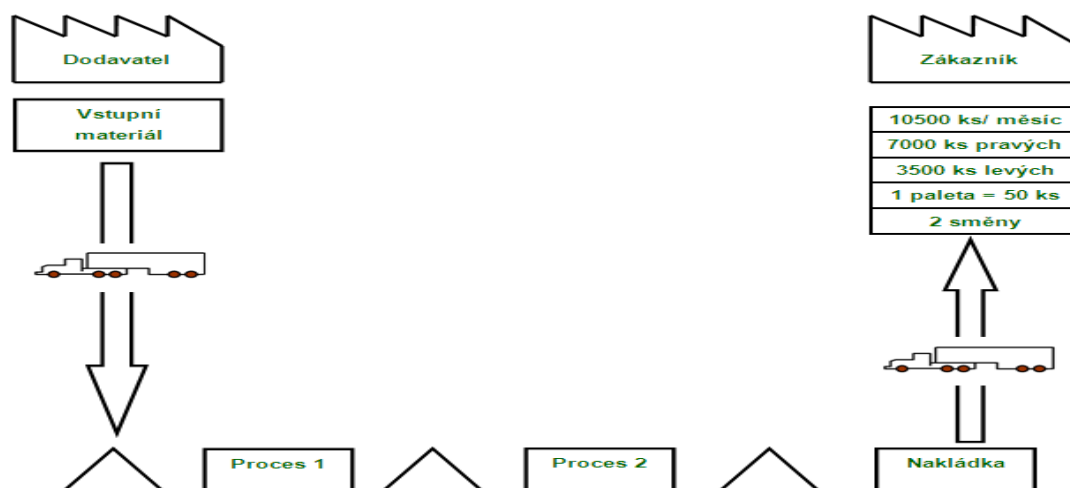

Zdroj: autoři

Obr. 2 - Materiálový tok výrobní firmy Ardagh

Ke konkrétnímu mapování toku materiálu výrobním procesem v Ardagh Skřivany byl sestaven profesní tým odborníků z jednotlivých oddělení výroby (logistika, výroba, kvalita, technologie, zákaznický servis). Vytvořený tým získal potřebná data informačních systémů společnosti (tj.: kapacita výrobních linek, lidská a strojní efektivita, výše skladových zásob, zmetkovitost, kvalitativní parametry), přičemž se v zásadě jednalo o výzkum „od stolu“. Poté následoval výzkum „v terénu“, neboli měření skutečného stavu výrobního procesu. Vytvořený tým měřil během dvou pracovních týdnů reálné výkony jednotlivých výrobních linek (za pomoci časových měřidel, zápisníků a digitálních kamer).

Veškerá měření byla evidována pro další analýzu a syntézu dat. Prvotním výsledkem bylo rozpracování do Value Stream Mapping (procesní mapy), kterou zobrazuje obrázek 3.

Zdroj: autoři

Obr. 3 - Rozpracování Value Stream Mapping

Výše skladových zásob byla detailně monitorována v období 6 týdnů. Záznamy byly přesně kontrolovány a zaznamenány (tab. 1).

Tab. 1 - Skladové zásoby před implementací Value Stream Mapping

		Stock situation for Kellogg's dia 73 before implementation Value stream mapping												
Product	Date	12.3.2013	15.3.2013	17.3.2013	19.3.2013	22.3.2013	5.4.2013	10.4.2013	12.4.2013	15.4.2013	19.4.2013	22.4.2013	Total	Average
CBQSV0213	kgs in coils in SKR	90430	17 598	17 598	0	0	88 555	131 996	181 325	95 887	0	0	623 389	56 672
	Mio ends from these tons	10 852	2 112	2 112	0	0	10 627	15 840	21 759	11 506	0	0	74 807	6 801
MBQPP8265	cut sheets in SKR	98481	100 928	100 928	100 928	3 083	80 316	88 388	55 375	93 454	3 439	112 374	837 694	76 154
	Mio ends from these sheets	11 818	12 111	12 111	12 111	370	9 638	10 607	6 645	11 214	413	13 485	100 523	9 138
MLQPP5828	lacquer sheets in SKR	111727	98 060	84 798	186 210	159 807	106 491	49 049	63 429	150 595	76 341	45 913	1 132 420	102 947
	Mio ends from these sheets	13 407	11 767	10 176	22 345	19 177	12 779	5 886	7 611	18 071	9 161	5 510	135 890	12 354
ELQ071186A	Mio ends on stock	10854	11088	11088	11322	8163	2898	5121	4302	8514	11205	11790	96 345	8 759
	Total metal (in Mio ends) on stock	46 931	37 078	35 487	45 779	27 710	35 941	37 453	40 317	49 306	20 779	30 784	407 565	37 051
Stock in days (on base of demand 1,75 Mio/day)		26,8	21,2	20,3	26,2	15,8	20,5	21,4	23,0	28,2	11,9	17,6	233	21

Zdroj: autoři

Výsledkem snažení profesního týmu bylo určení optimální výrobní dávky v návaznosti na plynulé zásobování materiálem. Danou výrobní dávku a výrobní cykly zobrazuje obr. 4.

Výrobní dávky dia 73 pro zákazníka Kellogg's					
týden	1. cyklus		týden	2. cyklus	
1	Pondělí	Nakládka 70 tun materiálu	1	Čtvrtek	Nakládka 50 - 70 - 90 tun materiálu (v závislosti na požadavcích)
1	Úterý	Vykládka v Ardagh	1	Pátek	Vykládka v Ardagh
1	Středa	Střih na tabule	1	Sobota	Střih na tabule
1	Středa	Lakování tabulí	1	Neděle	Lakování tabulí
1		Technologická pauza před výrobou vík	1		Technologická pauza před výrobou vík
1	Čtvrtek	Materiál připraven pro výrobu vík	1	Neděle	Materiál připraven pro výrobu vík
1	Pátek	Výroba vík	2	Pondělí	Výroba vík
1	Sobota	Výroba vík	2	Úterý	Výroba vík
1	Neděle	Výroba vík	2	Středa	Výroba vík
2	Pondělí	noc Potřeba nového materiálu	2	Čtvrtek	noc Potřeba nového materiálu

Každou středu zákaznický servis informuje nákupní oddělení o množství materiálu potřebného na výrobu dalšího cyklu

Zdroj: autoři

Obr. 4 - Výrobní dávky dia 73 pro zákazníka Kellogg's

Po implementaci Value Stream Mapping byla výše skladové zásoby a výrobní dávky pro výrobní cykly detailně monitorovány po dobu 5 měsíců, aby se případně „odfiltroval“ vliv ostatních faktorů na výrobní proces. Výsledkem bylo snížení průměrné výše skladových zásob v řádu jednotek dní (tab. 2).

Tab. 2: Skladové zásoby po implementaci Value Stream Mapping

Product	Date	Stock situation for Kellogg's dia 73 after implementation Value stream mapping											Total	Average
		31.5.	13.6.	27.6.	11.7.	26.7.	15.8.	30.8.	12.9.	27.9.	12.10.	31.10.		
CBE2049600	kgs in coils in SKR	0	141 984	84 820	129 170	9 240	0	4 405	66 405	24 414	82 074	3 095	545 607	49 601
	Mio ends from these tons	0	17 038	10 178	15 500	1 109	0	529	7 969	2 930	9 849	371	65 473	5 952
MBEFD01902	cut sheets in SKR	960	62 179	3 355	1 591	51 188	88 712	27 968	71 623	135 220	34 794	7 080	484 670	44 061
	Mio ends from these sheets	115	7 461	403	191	6 143	10 645	3 356	8 595	16 226	4 175	850	58 160	5 287
MLQPP542	lacquer sheets in SKR	94 378	40 777	97 785	75 339	90 394	92 807	81 582	85 771	33 853	71 468	76 442	840 596	76 418
	Mio ends from these sheets	11 325	4 893	11 734	9 041	10 847	11 137	9 790	10 293	4 062	8 576	9 173	100 872	9 170
ELQ071182A	Mio ends on stock	8 424	5 148	8 307	4 914	4 737	4 035	4 620	8 481	10 179	9 594	14 157	82 596	7 509
Total metal (in Mio ends) on stock		19 865	34 541	30 622	29 646	22 836	25 817	18 295	35 337	33 397	32 194	24 551	307 101	27 918
Stock in days (on base of demand 1,75 Mio/day)		11,4	19,7	17,5	16,9	13,0	14,8	10,5	20,2	19,1	18,4	14,0	175	16

Zdroj: autoři

ZÁVĚR

Využitím teoretických předpokladů metody Lean Six Sigma a Value Stream Mapping došlo k strukturovanému přístupu v rámci řešení výše skladových zásob v závislosti na výrobním procesu společnosti Ardagh. Společnost v současnosti cílí své snahy o minimalizaci výše skladových zásob na konkrétní místa výrobního procesu, kde dochází k největšímu „plýtvání“ výrobních kapacit. Výrobní podnik ve svém úsilí vychází z filozofie, že „co lze měřit, lze řídit a také zlepšit“.

Praktické využití metody se stalo jedním ze základních nástrojů podniku pro řízení skladových zásob, které představují klíčový ukazatel výkonnosti podniku.

Výsledkem zavedení nové metody je výrazné zrychlení doby obratu zásob obalů pro zákazníka Kellogg's, snížení skladovacích nákladů a značná finanční úspora oběžných aktiv. Uvolněné finanční prostředky byly využity formou investice do modernizace výrobního zařízení. Na základě tohoto úspěchu se výrobní podnik zaměří na další implementaci Value Stream Mapping pro další části výrobních procesů.

Využití metody ve výrobním podniku Ardagh zvýší flexibilitu jeho výrobních procesů a možnost pružněji reagovat na změny v poptávce odběratelů na daném trhu.

POUŽITÁ LITERATURA

- (1) GEORGE, M., ROWLANDS, D., KASTLE, B. *Co je LEAN SIX SIGMA?* New York: McGraw-Hill. 2004. ISBN 80-239-5172-6.
- (2) GEORGE Michael a David ROWLANDS, *Lean Six Sigma Pocket*, New York: The McGraw Hill companies, 2005, ISBN 0-07-144119-0.
- (3) LEE, Emily, Richard GROOMS, Soumya MAMIDALA, Paul NAGY, Salman TAGHIZADEGAN, Jutta JESSENBERGER, Timo WAURICK a Timo WAURICK. Six

Easy Steps on How to Create a Lean Sigma Value Stream Map for a Multidisciplinary Clinical Operation: Ihr Nutzen von Lean Six Sigma. *Journal of the American College of Radiology*. 2014, vol. 11, issue 12, s. 219-265. DOI: 10.1002/9780470047729.ch9.

- (4) ANTONY, J, M KUMAR, A LABIB, Armin TÖPFER a Armin TÖPFER. Gearing Six Sigma into UK manufacturing SMEs: results from a pilot study. *Journal of the Operational Research Society*. 2007, vol. 59, issue 4, s. 1-19. DOI: 10.1002/9780470047729.ch1.